

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br.VI-Sl-1253/72-2  
od 29.V 1973.

Vijeće: Gavro Badovinac, dr Ernest Vajić, prof.dr Branko  
Jakaša

Prijevoz stvari riječnom plovidbom - Uvjeti ugovora - Lučka ležarina - Pismo spremnosti - Preuzimanje i predaja tereta od brodarove strane - Ukoliko stranke ne ugovore posebne uvjete ugovora na prijevoze u dunavskom slivu, primjenjuju se Opći uvjeti broдача za prijevoz tereta od 26. IX 1955. - Na temelju ovih uvjeta brodar je dužan u luci iskrcaja primaocu ili njegovom agentu predati pismo spremnosti i omogućiti iskrcaj tereta - Ukoliko to ne učini, ne počinje teći vrijeme iskrcaja, te eventualna lučka naknada pada na njegov teret - Brodar na temelju navedenih uvjeta predaje i prima teret u teglenici

Tužitelj je riječni brodar, a tuženik je naručitelj prijevoza koji je ujedno bio i primalac tereta.

Sporno je pitanje medju parničnim strankama tko je odgovoran za lučku ležarinu šlepa tuženoga (Dunavskog Lloyd) u Bratislavi. Od rješenja ovoga pitanja ovisi i tužbeni zahtjev tužiteljev koji traži povrat 33.600.- šilinga spp, s naslova navodno neopravdano naplaćene lučke ležarine, te i tuženikov protivtužbeni zahtjev kojim traži da mu tužitelj plati još iznos od 8.864,80 šilinga spp (povrh iznosa od 85.000.- šilinga koji je naplatio iz čeka). Tužitelj priznaje da je predao prijevozniku-tuženiku vlastiti barirani ček, no tvrdi da je to učinio radi osiguranja tuženikovog prava retencije na prevezenom teretu, kako bi mu prijevoznik izdao robu, s time da je ček trebao ostati u depozitu kod tuženoga do časa dok se ne utvrdi iznos obaveze tužiteljeve u pogledu sporne ležarine.

Tuženik (prijevoznik) poriče da je do lučke ležarine došlo njegovom krivnjom. Tvrdi da je po dolasku šlepa obavijestio nadležne organe luke i dao pismo spremnosti agentu tužiteljevu (primaočevu) "Cechofractu", ali da tužitelj povodom toga nije poduzeo potrebne mjere za pravovremeni iskrcaj šlepa. Stoga smatra da spornu lučku ležarinu u Bratislavi treba da snosi tužitelj, a ne on (tj. tuženik).

Drugostepeni sud je ukinuo presudu prvostepenog suda i stvar vratio na ponovno raspravljanje iz ovih razloga:

Prvostepeni sud ovu tvrdnju tuženoga nije raspravio niti je u tome pogledu proveo dokaze.

Uz odgovor na tužbu tuženik je priložio samo pismo spremnosti za istovar koje je naslovljeno na Luku i skladište Bratislava, gdje je navedeno da je stranka odbila potpis. Dokaz o tome da je pismo spremnosti predao i agentu tužiteljevu "Cechofractu" kao zastupniku primaoca robe tuženi nije dao, a niti je o toj tvrdnji izveden kakav dokaz.

U smislu čl.21. i sl. sporazuma između dunavskih brodarstava o Općim uvjetima prijevoza tereta, riječni brodar prilikom dolaska u luku dužan je primaocu, odnosno njegovom agentu, dati uredno pismo spremnosti. Obaveza naručitelja prijevoza (odnosno primaoca) jest da u normiranom roku nakon davanja pisma spremnosti šlep iskrca. Ako to ne učini, snosi štetne posljedice, tj. naknadu lučke ležarine.

Prema tome prvostepeni sud će u nastavku spora utvrditi: 1) da li je među strankama zaključen poseban ugovor o prijevozu i pod kojim uvjetima, ili se prijevoz vršio samo po tovarnim listovima (spisu treba pribaviti prijave pošiljaoca tereta prijevozniku i tovarne listove); 2) ako ugovor o prijevozu nije zaključen, onda su za rješavanja odnosa između stranaka, napose pitanja rokova istovara mjerodavne odredbe spomenutih Općih uvjeta o prijevozu tereta od 26.IX 1955. godine (koje su jugoslavenska riječna brodarstva potpisala 10.IX 1967. godine).

Posebno valja istaći da je po spomenutim Općim uvjetima predviđeno da je riječni brodar prilikom dolaska šlepa u luku dužan dati primaocu, odnosno njegovom zastupniku, pismo spremnosti i omogućiti mu da iskrca teret iz šlepa, i napose da po čl.27. cit. uvjeta riječni brodar robu i prima i predaje na šlepu.

S obzirom na izneseno prvostepeni sud nadalje mora utvrditi: a) da li je, eventualno kada, kome i na koji način tuženi prijevoznik predao pismo spremnosti (za ovu tvrdnju tuženi nije do sada dao potrebne dokaze); b) potrebno je da tuženi podnese sudu i sve ostale dokaze na koje se pozvao u odgovoru na tužbu i kasnije tokom spora.

Tek kada sud provede odnosne dokaze i ustanovi da li je prijevoznik predao uredno pismo spremnosti Luci i skladištu Bratislava, odnosno "Cechofractu" tj. tužiteljevom agentu, moći će donijeti novu pravilnu odluku o pitanju

da li troškovi lučke ležarine padaju na tuženog ili na tužitelja.

Ukoliko sud ustanovi da je tuženik postupao kao uredni riječni brodar, te da odgovornost za nastalu ležarinu (cijelu ili njen dio) snosi tužitelj, tek tada će moći odlučiti i o protutužbenom zahtjevu.

Ako se utvrdi da ležarina pada na tužitelja, sud će odbiti zahtjev tužiteljev za povrat ležarine i riješiti o protutužbenom zahtjevu za plaćanje iznosa od 3.864,80 šilinga.

Naprotiv, ako utvrdi da tužitelj nije odgovoran za ležarinu (ili njen dio), utvrdit će postojanje tražbine iz tužbenog zahtjeva tužiteljeva, zatim postojanje tražbine iz protivtužbenog zahtjeva tuženoga i donijeti odgovarajuću odluku (per analog. čl. 327 i sl. ZPP-a).

V.V.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br. IV-Sl-865/73-2  
od 19.VI 1973.

Vijeće: Gavro Badovinac, dr Zdenko Antić, dr Emilio Pallua

Prijevoz stvari morem - Brodarova odgovornost - Osposobljavanje skladišta za očuvanje tereta - Fumigacija - Brodar je obavezan dužnom pažnjom osposobiti skladište broda za očuvanje tereta - On je udovoljio ovoj svojoj dužnosti ako dokaže da je poduzeo uobičajene mjere - Za fumigaciju te mjere su poduzete kada dokaže svjedodžbom nadležnog organa da je fumigacija uspješno obavljena prije ukrcaja tereta - Pod ovom pretpostavkom brodar ne odgovara za troškove fumigacije koja je izvršena u luci iskrcaja u svrhu uništenja parazita u teretu

Tužitelj je osiguratelj koji je osiguraniku-vlasniku tereta nadoknadio štetu, a tuženik je brodar. Spor se vodi za naknadu troškova fumigacije tereta kakaovca u luci iskrcaja za koji je teret utvrđeno da je zaražen ekonomskim štetnikom, pa je po nalogu vlasnika robe u luci iskrcaja izvršena dezinfekcija kakaovca fumigacijom. Budući da je ove troškove, koji su bili pokriveni osiguranjem, osiguratelj osiguraniku nadoknadio, zahtijeva da ih njemu nadoknadi tuženi brodar.

Brodar se opire tužbi navodeći da on za utužene troškove nije odgovoran, jer da je poduzeo potrebne mjere za